

Найважливішою частиною наукових досліджень було вивчення епідеміології та можливостей запобігання хворобам внутрішніх органів. Тому інститут став першою в Україні базою, що співпрацює зі Всесвітньою організацією охорони здоров'я. Успішна кар'єра Л. Малої є визнанням її яскравого таланту, виняткової працездатності, високої відповідальності, принциповості, великої вимогливості до себе, багатогранної ерудиції вченого, клініциста, педагога, організатора безумовно вплинули на зміну відношення до жінки-медика.

Наразі питання гендерних стереотипів у професійній медичній діяльності постає дедалі рідше під впливом процесів євроінтеграції та зміни орієнтирів цінностей. Сучасний погляд на вибір професії в Україні є вільним від сексизму. Як жінки, так і чоловіки можуть обирати будь-яку ланку медичної діяльності, опанувати її особливості у ВНЗ, працювати у медичних закладах, займатись науковою медичною діяльністю.

Висновки. Ретроспективний аналіз гендерних стереотипів продемонстрував, що відношення до лікарської практики жінок і чоловіків відбувається як гендерна асиметрія. Зараз відбувається рівняння, стирання протиріч, а можливо і посилення ролі та статусу жінки-медика.

АНАЛІЗ ТВОРУ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ «ПРО СВЯТУ ВЕЧЕРЮ, АБО ПРО ВІЧНІСТЬ»

Яворська В. С.

Науковий керівник: Хіріна Г. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

rmv@nuph.edu.ua

Вступ. Григорій Сковорода і його славетний літературний та філософський шлях до осмислення фундаментальних понять, розкриття сутності життя та смерті, місця Бога у світі – усе це огорнуте таємничістю та сповнене легенд. Попри це твори діяча стали натхненням та повчанням як для людей минулого, так і для сучасних поціновувачів. Був прозваний «Сократом» та вів життя мандрівного філософа, подорожуючи на територіях Слобожанщини. Вважається одним із ключових постатей в українській філософії.

Мета дослідження. Цього року, 22 листопада відзначатиметься 300-річчя з дня народження видатного поета та філософа Григорія Сковороди. Зважаючи на величезну спадщину байок, пісень, поем та філософських праць, виникає необхідність в аналізі характерних особливостей його творчості, з метою визначення основних філософських елементів та концепцій наведених у його творах.

Матеріали та методи. Під час проведення дослідження використовувалися різноманітні інформаційні ресурси. Було проведено аналіз статей, опрацьовано поняття та терміни.

Результати дослідження. Для аналізу ми обрали поезію Григорія Сковороди «Про Святу Вечерю або про вічність». Дату написання твору відносять до приблизно 1750-х років. Уперше його було опубліковано в харківському виданні творів Григорія Сковороди 1894 року.

Початок твору можна сприймати як розкриття доктрини пантеїзму, що стверджує єдність світу з Богом. Крім того можна простежити зв'язок між назвою поеми «Про Святу Вечерю...» та її першими рядками:

«Бачиш очима вино тут і хліб, проте розумом видно

Господа бога, який, тіло прибравши, сховавсь.»

Наступні рядки вказують на особливість, характерну для багатьох творів Сковороди: протиставлення земної дійсності і реальності до вищої неземної сутності. Тим самим автор загострює свою увагу на важливості незримого духу, який ховається в усіх елементах реальності, що саме ця захована в речах сутність і є реальністю, а те що ми бачимо – це не головне:

«Той лиш існує, хто схований; видний — то сон і примара:

Схованим бути — це щось, виднеє все — це ніщо.

Світу машину хоч видно, проте це — лиш сон і примара.»

Далі іде рядок: «Світу реальність завжди схована в назві його.», що очевидно перекликається із переконаннями середньовічних номіналістів, які стверджували, що загальні поняття існують лише у вигляді назв предметів, вигаданих людьми. Наступні рядки наче пояснюють нам, що реальність – це як тінь чогось величного, що ховається в нас, і що реальність не є основою нашого буття: «Дуб коли тінь відкидає довжезну при заході сонця, Хоч простягался й без меж, дубом вона все ж не є.»

Продовжується поезія подальшим ствердженням що тілесність, як і реальність, ховає в собі ту таємничу дійсність, яка відкриється лише після смерті:

«Тіло чом наше в повазі, недійсне, коли його видно?

Смерті не хочемо чом? Чей нас сховає вона.

Нас як вона вже сховає, тоді лише будемо жити:

Схована ж дійсність завжди, видно лише її тінь.»

В даній частині автор звертається до розуму, як до сили що здатна вийти із тіні, тобто проголошує силу і важливість розуму, як елемента людської сутності. Слова «світло», «промінь» можна інтерпретувати як звернення до Бога, що здатен сповнити своєю благодаттю людський розум і вести дух людини у правильному напрямку. Повторюється думка, що Бог є у всьому і утворює робою реальність:

«Хутко збудися, мій розуме правий! Воскресни вже з тіней!

Дужий, здолаєш ти все, сповнений світлом, прозриш.

Світло моє, поведи враз зі мною ще спільника мого —

Дух мій, що радо тобі волю свою віддає.

Сонця ти промінь і тінь тебе, видного, вже не сховає,

Речі без тебе нема й тіні її не бува.

Тілом і річчю ти тіней єси, для речей — лише тінню.

Завдяки саме тобі все має власне буття.»

У творі знаходимо наступні рядки, в яких очевидно розглядається коловорот життя і смерті – кінець приводить до нового початку. Тут звернення відбувається до Бога, що залишається вічним, змінюючи свою форму:

«Отже, ти схований завжди у виразно видних нам тінях.

В схованім завжди тебе виразно бачимо ми.

Там, де ти виступиш виразно, річ або сутне, що досі

Мало вже своє буття, тратить воно його враз.

Зниклий, щезаєш не весь: твій кінець є початком чужого,

Адже й у ньому тебе видно знов у формі новій.»

Образ змія в наступному уривку уособлює Бога, що є поширеною метафорою у творах Сковороди. Крім того змії у творах періоду барокко уособлював собою вічність. А безліч

відзракелень Бога можна визначити як його присутність у всьому, та водночас єдність. В часи барокко розбите на друзки дзеркало, у ході богословських міркувань, нерідко символізувало Святе Причастя:

«Бавишся нащо ти розумом моїм, святий в'юнкий змію?

Зниклий, ти звідси не щез й зник, залишаючись тут.

Видно тебе то як тіні речей, то ти схований у тінях,

А як зникаєш цілком, бути не може ніщо.

Ось так коли, дзеркалами себе оточивши, свій образ

Бачиш у безлічі їх, в дійсності все ж ти один.

Взяти не можу тебе, хоч беру; повертаю, зберігши,

Цілий ти навіть тоді, в друзки коли розлетівсь...»

Далі в уривку автор запевняє, що пізнавши Бога людина здатна досягнути благодать і стати кращою, знову Бог порівнюється зі світлом, а крім того із медом, тобто Бог тут означає джерело щастя і душевного задоволення. Хочеться додати, що у давнину існувало вірування, що лотос здатен відбирати в людини пам'ять, тобто слова «бо раніш ти мені лотосом був» можна інтерпретувати як «раніше ти був невідомий (або забутий)»:

«...Так, коли й я вже спіймавсь, зайвою є твоя тінь.

Маску скидай! Я пізнав тебе в русі без тіні і зблизька

Бачити зміг, бо раніш ти мені лотосом був.

Зміцнений цим, подолати я зміг помилкові догмати

Шалу й безглуздя, які зроджують усякі гріхи.

Сповнений цим, поборов я теж пристрасті вельми шалені.

Як допоможеш мені, й далі долатиму я.

Звабний, віддайся мені доки жити на світі я буду,

Медом солодким ти будь, світло моє ти, життя!..»

Висновки. Можемо стверджувати, що для даного твору, як і загалом для творчості Григорія Сковороди характерна образність; помітно що філософія напряму переплітається з художньою літературою. Твори не відзначаються певною строгістю викладення інформації, тим самим забезпечується можливість для безлічі інтерпретацій. Геній Сковороди невичерпний, адже кожен хто читає його твори може знайти для себе щось особливе і виняткове.

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА: ФІЛОСОФІЯ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ

Яременко М. Є.

Науковий керівник: Савченко А. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

mashenkaaa312@gmail.com

Вступ. У творчості Г. Сковороди органічно переплітаються теологічні міркування про будову світу та способи його пізнання, моральні трактати та натурфілософські думки. Синкретична єдність названих світоглядних ознак робить мислителя індивідуальним. Він вів шлях до мудрості, жив вірою і працював для людей, вивчав Біблію і навчав свій народ, мислив глобально і віддав найкращі діаманти своєї душі. Зрозуміло, що такий людині не потрібні зайві,